

Записник бр. 3

Записник са Треће седнице Одбора за праћење спровођења ИПАРД III програма
02. јул 2024. године, Београд

I Списак учесника

Седници су присуствовали чланови ИПАРД III Одбора за праћење са правом гласа, и то представници:

1. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: МПШВ) – председавајући;
2. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Сектор за међународну сарадњу и европске интеграције;
3. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Сектор за пољопривредну политику;
4. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Сектор за рурални развој;
5. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Управа за пољопривредно земљиште;
6. Министарства заштите животне средине;
7. Министарства привреде;
8. Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
9. Министарства туризма и омладине;
10. Министарства државне управе и локалне самоуправе;
11. Министарства рударства и енергетике;
12. Министарства за бригу о селу;
13. Републичког завода за статистику Србије;
14. Завода за заштиту природе Србије;
15. Фонда за развој Републике Србије;
16. Републичког геодетског завода;
17. Развојне агенције Србије;
18. Привредне коморе Србије;
19. Сталне конференције градова и општина;
20. Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
21. Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу;
22. Националног друштва за воћарску производњу „Наше воће Србија“;
23. Асоцијације пољопривредника;
24. Удружења пољопривредника „Клуб 100П плус“;
25. „Војводина аграр“ Асоцијације примарних пољопривредних произвођача Д.О.О. Бечеј;
26. Мреже за рурални развој Србије;
27. Удружења произвођача млека Србије;
28. Националне асоцијације прерађивача млека „SEDA“;
29. Удружења „Мрежа локалних акционих група Србије“;
30. Националног удружења за развој органске производње „SERBIA ORGANICA“;
31. Савеза удружења „Независна асоцијација пољопривредника Србије“;
32. Удружења „Натура Балканика“ и
33. Савеза винара и виноградара Србије.

Присутни представници без права гласа:

1. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за аграрна плаћања (ИПАРД агенција);
2. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Одељење за управљање ИПАРД програмом (ИПАРД Управљачко тело);
3. Министарство финансија и
4. Министарство за европске интеграције.

Присутни представници без права гласа у својству посматрача:

1. Институт за примену науке у пољопривреди;
2. Удружење банака Србије;
3. Институт *BioSens* и
4. Пословно удружење увозника и извозника пољопривредне механизације.

Седници нису присуствовали чланови ИПАРД III Одбора за праћење (са и без права гласа), и то представници:

1. Министарства науке, технолошког развоја и иновација;
2. Агенције за заштиту животне средине;
3. Задружног савеза Србије;
4. Националне асоцијације „Сеоски туризам Србије“;
5. Српског удружења младих пољопривредника „СУМП“;
6. Пословног удружења „Заједница живинара“;
7. Кластера аквакултуре „Наша риба“;
8. Канцеларије за ревизију система управљања средствима ЕУ (Ревизорско тело);
9. Пољопривредног факултета Универзитета у Београду;
10. Туристичке организације Србије.

Трећој седници ИПАРД III Одбора за праћење (у даљем тексту: ИПАРД III ОП) присуствовали су и представници Генералног директората за пољопривреду и рурални развој Европске комисије (у даљем тексту: *DG AGRI*, ЕК) у саветодавној улози, Тела за подршку Националном службенику за одобравање и Рачуноводственог тела, као и представници ИПАРД Управљачког тела и ИПАРД агенције.

Резултат:

Седници је присуствовало 33 члана/заменика члана од укупно 40 чланова/заменика чланова са правом гласа. Кворум је постигнут и одлуке су се могле доносити.

Прилог 1 Записника: Листа учесника;

Прилог 2 Записника: Дневни ред.

II Исход седнице ИПАРД III Одбора за праћење

Тачка 1 Дневног реда: Уводна обраћања

Трећа седница ИПАРД III ОП започета је обраћањем *гђе Јасмине Миљковић*, шеф ИПАРД Управљачког тела, начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом, МПШВ, која је поздравила учеснике и чланове ИПАРД III ОП, представнике ЕК и изразила захвалност члановима који су се одазвали позиву за учешће на скупу. Такође, захвалила се Привредној комори Србије на подршци у организацији седнице ИПАРД III ОП.

Тачка 1.1 Дневног реда

Г. др Александар Мартиновић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, МПШВ, на почетку уводног обраћања поздравио је присутне испред МПШВ. Министар је

истакао да ће МПШВ наставити да улаже велике напоре како би средства из ИПАРД фонда доспела до крајњих корисника, а затим се осврнуо на остварене резултате током спровођења ИПАРД II програма. Када је реч о спровођењу ИПАРД III програма, министар је подсетио присутне да је Први јавни позив за Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава објављен 23. фебруара, а да је рок за подношење захтева за одобравање пројекта продужен до 26. јула 2024. године. Он је истакао да међу корисницима влада велико интересовање за ИПАРД програм, што се огледа и у томе да је у оквиру овог позива до краја јуна поднето 244 захтева. У наставку излагања дао је преглед планова за расписивање јавних позива током 2024. године. Министар је нагласио да је са аспекта спровођења ИПАРД III програма, фокус на потписивању Финансијског споразума, доношењу правног оквира за спровођење акредитованих мера и расписивању јавних позива и додао да је један од циљева у овој години и припрема акредитационог пакета за нове мере ИПАРД III програма. На крају излагања, министар је посебно подвукао да је задатак да се у овом програмском раздобљу што боље едукују потенцијални корисници и најпродуктивније могуће искористе сва стечена искуства током претходног периода у циљу повећања ефикасности спровођења ИПАРД програма. Пожелео је успешан рад у наставку седнице.

Тачка 1.2 Дневног реда

Г. Frank Bollen, руководилац јединице Г.4 – Суседство, проширење и претприступна помоћ, Европска комисија, захвалио се министру и поздравио све чланове ИПАРД ОП. У свом даљем излагању осврнуо се на спровођење ИПАРД II програма нагласивши да га карактерише недовољна реализација средстава. Најавио је да ће у наредном сегменту седнице, гђа *Anna Nowak-Wood*, ЕК, извести о тренутној ситуацији по питању реализације ИПАРД III програма, уз осврт на остале земље кориснице ИПАРД програма. С обзиром на то да се спровођење ИПАРД II програма завршава до краја 2024. године, истакао је да значајна средства, нажалост, неће бити искоришћена и позвао представнике удружења и асоцијација да утичу на убрзавање реализације пројеката, као и представнике ИПАРД агенције у смислу убрзавања обраде захтева како би се што више средстава утрошило до 31. децембра ове године. У наставку излагања, истакао је да је од круцијалне важности потписивање Финансијског споразума, након чега ће ИПАРД агенција моћи да започне имплементацију ИПАРД III програма, као и уговарање са корисницима. Такође, нагласио је да Финансијски споразум укључује услове чије је испуњење важно са аспекта стабилне структуре, што заправо представља гарант неометане имплементације Програма. Напоменуо је да добар одзив корисника у оквиру Првог јавног позива представља позитиван сигнал који указује на спремност сектора. Напоменуо је да средства обезбеђена за ИПАРД III програм износе 288 мил. EUR, што је скоро три пута више у односу на очекивану искоришћеност средстава из ИПАРД II програма. Истакао је да су средства на располагању и да их је потребно искористити, при чему ће ЕК пружити подршку. ИПАРД пружа значајне могућности за подршку пољопривредницима у спровођењу инвестиција и повећању конкурентности. Подсетио је да је пре две године планирано увођење нових мера (Мера 4 и Мера 5) и том приликом истакао да је неопходно у што краћем року поднети захтев за поверавање послова спровођења буџета за наведене мере. У наставку је пожелео успешан рад и позвао чланове ИПАРД ОП да узму активно учешће.

Тачка 2 Дневног реда: Усвајање предлога Дневног реда

Гђа Јасмина Миљковић је констатовала да је кворум постигнут, након чега се приступило гласању за усвајање Дневног реда Треће седнице ИПАРД III Одбора за праћење.

Одлука број 1	Дневни ред Треће седнице ИПАРД III ОП усвојен је једногласно.
----------------------	---

Тачка 3 Дневног реда: Усвајање предлога Записника са претходне седнице ИПАРД III Одбора за праћење

Гђа Јасмина Миљковић је констатовала да је Записник са Друге седнице ИПАРД III Одбора за праћење једногласно усвојен.

Одлука број 2	Записник са Друге седнице ИПАРД III ОП усвојен је једногласно.
----------------------	--

Тачка 4 Дневног реда: Информације о спровођењу одлука усвојених на Другој седници ИПАРД III Одбора за праћење и измени чланова

Гђа Јасмина Миљковић је подсетила да је на претходној седници усвојен Акциони план за спровођење Мере 9 – Техничка помоћ за 2024. годину. Такође, информисала је присутне да је кроз спроведену писану процедуру, од стране чланова ИПАРД II Одбора за праћење усвојен Годишњи извештај о спровођењу ИПАРД II програма за 2023. годину, као и Седма измена ИПАРД II програма. Након тога, дала је преглед спроведених активности између две седнице, а затим се осврнула на излагање министра по питању плана за расписивање позива у току 2024. године. У свом излагању говорила је и о важности потписивања Финансијског споразума, што је предуслов за повлачење средстава одређених у оквиру ИПАРД III програма. У наставку излагања указала је на реализоване промотивне активности, као и на активности по питању едукације заинтересованих страна у претходном периоду.

Такође, у периоду између две седнице Одбора за праћење дошло је до измене чланова ИПАРД III ОП и њихових замена и то представника: Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства привреде, Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Министарства за бригу о селу, Фонда за развој Републике Србије, као и ИПАРД агенције. Ове измене чланова биће потврђене доношењем Решења о оснивању ИПАРД III ОП.

Тачка 5 Дневног реда: Остварени резултати у спровођењу ИПАРД II и ИПАРД III програма

Г. Слободан Николовски, в.д. директора Управе за аграрна плаћања, ИПАРД агенција, представио је досадашње резултате у спровођењу ИПАРД II програма, а затим се осврнуо на припрему институционалних и људских капацитета за нови програмски период.

Тачка 6 Дневног реда: Спровођење Мере 9 и представљање ИПАРД веб-сајта

Г. Никола Милошевић, самостални саветник, Група за Техничку помоћ и промоцију ИПАРД програма, ИПАРД Управљачко тело, указао је на значај и циљеве Мере 9, уз осврт на Акциони план за Мери Техничка помоћ за 2024. годину. Други део излагања био је посвећен како спроведеним, тако и активностима које су у току, а тичу се наведене Мере. У даљем излагању представио је ИПАРД веб-сајт.

Тачка 7 Дневног реда: Представљање нацрта Правилника за спровођење Мере 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства

Г. Растко Ценић, самостални саветник, Група за програмирање мера ИПАРД програма за унапређење конкурентности, руралне инфраструктуре и LEADER приступа, ИПАРД Управљачко тело, представио је нацрт Правилника за спровођење Мере 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства. Подсетио је присутне на прихватљиве инвестиције и секторе улагања у оквиру Мере 3, такође, представио је критеријуме за бодовање и рангирање, поступак одобравања пројекта, као и поступак одобравања исплате ИПАРД подстицаја.

Тачка 8 Дневног реда: Дискусија

Г. Божо Јоковић, Национално друштво за воћарску производњу „Наше воће Србија”, упутио је захтев МПШВ да се у наредном периоду организују састанци којима би присуствовали представници различитих сектора, а у циљу проналажења модела за што бољу искоришћеност ИПАРД средстава. Такође, истакао је да су у претходном периоду углавном велики системи повлачили новац из ИПАРД фонда и да је потребно посветити пажњу овом питању, како се исто не би поновило и у наредном периоду. Истовремено, навео је да је неопходно пронаћи решење за равномерну регионалну искоришћеност ИПАРД средстава.

Гђа Јасмина Миљковић подсетила је да су ИПАРД програмом предвиђени специфични критеријуми разграничења у односу на националне мере, чиме је обезбеђено да мали пољопривредници остваре подршку из националног буџета, који подразумева једноставнији поступак за остваривање права на подстицаје. Истакла је да је сама измена критеријума могућа кроз измену ИПАРД програма и у том смислу најавила да је иста планирана у наредном периоду, а услед промена које се односе на Мету 4 и Мету 5. У даљем излагању навела је да ће, почев од овог програмског периода, поступак обраде захтева бити значајно скраћен, уз чешће расписивање јавних позива.

Г. Божо Јоковић се сложио са гђом Миљковић да је од изузетног значаја расписивање већег броја јавних позива. Такође, истакао је значај успостављања и јачања произвођачких организација у циљу осигурања заједничког наступа на тржишту.

Г. Васа Цигурски, Удружење произвођача млека Србије, укључио се у дискусију и указао на потенцијални проблем по питању спровођења нулте контроле за инвестиције које се тичу реконструкције објеката у оквиру актуелног јавног позива, и најавио да ће са њихове стране бити достављени предлози за решавање потенцијалних проблема. Такође, указао је и на проблеме који се тиче преноса власништва, добијања банкарских гаранција и обрачуна референтних цена.

Г. Лазар Поповић, помоћник директора, Управа за аграрна плаћања, је истакао да су услови дефинисани Правилником, као и да инвестиције у реконструкцију објеката представљају прихватљив трошак, те да је за исте потребно поднети пројекат и добити грађевинску дозволу. Напоменуо је да ће се спроводити контрола на терену и то у смислу пројектованих и изведених радова.

Г. Васа Цигурски је прецизирао да се у сектору млечног говедарства реконструкција односи на постојеће објекте који се већ налазе у употреби. **Г. Лазар Поповић** је одговорио да у наведеним случајевима пројекте треба спроводити фазно.

Гђа Јасмина Миљковић је истакла да је МПШВ отворено за сарадњу и да очекујемо предлоге за превазилажење потешкоћа.

Г. Јовица Јакшић, Савез удружења „Независна асоцијација пољопривредника Србије”, је истакао да је у току јавни позив за инвестиције у изградњу објеката са укупно одређеним буџетом од око 40 мил. EUR. Наведеним буџетом могуће је обезбедити суфинансирање око 120 пројеката, те је, сходно наведеном, потребно пронаћи правни основ за повећање одређених средстава за овај јавни позив. Напоменуо је да је јавни позив продужаван у два наврата, док су одређена средства остала непромењена.

Гђа Јасмина Миљковић је навела да је трајање јавног позива продужено услед непотписивања Финансијског споразума, као и да ће у наредном периоду бити објављени нови јавни позиви. Истакла је да је за први позив који се тиче изградње одређен максимални буџет. Свако накнадно повећање буџета би подразумевало умањење средстава за позиве који су планирани у наредном периоду.

Тачка 9 Дневног реда: Тренутно стање са аспекта Европске комисије

Гђа Анна Nowak-Wood, програмски менаџер, Јединица Г.4 – Суседство, проширење и претприступна помоћ, Европска комисија, је пружила преглед ситуације по питању спровођења ИПАРД II програма у земљама кандидатима, уз осврт и на спровођење ИПАРД III програма. У свом обраћању представила је планове за акредитацију нових мера ИПАРД III програма и на крају излагања подсетила на обавезе које се тичу видљивости и обележавања инвестиција.

Тачка 10 Дневног реда: Дискусија

Г. Александар Божићевић, в.д. помоћника министра, Сектор за рурални развој, МПШВ, своје излагање започео је констатацијом да остварени резултати током имплементације ИПАРД II програма нису задовољавајући. Истакао је проблеме са којима се пољопривредници често суочавају, а који се пре свега односе на проблеме прибављања банкарских гаранција и финансирања. Иако је ИПАРД програм намењен средњим и великим пољопривредним произвођачима, навео је да мањи пољопривредници чине 70% укупног броја пољопривредних произвођача, те је, сходно томе, потребно пронаћи адекватне моделе подршке у складу са њиховим потребама. Даље је навео да иако апсорпција ИПАРД II фонда није задовољавајућа, сходно исказаном интересовању пољопривредника буџет од 288 мил. EUR може бити окарактерисан као недовољан. Неопходно је разговорима доћи до решења у циљу повећања апсорпције и то пре свега кроз поједностављење процедура, али и олакшани приступ финансијским средствима.

Гђа Анна Nowak-Wood, програмски менаџер, Јединица Г.4 – Суседство, проширење и претприступна помоћ, Европска комисија, је истакла да ситуација по питању апсорпције ИПАРД фонда мора бити побољшана и додала да су услови предвиђени ИПАРД програмом исти за све земље.

Гђа Јасмина Миљковић је навела да су у претходном периоду предузети кораци у циљу поједностављења процедура, да су пронађени алтернативни начини контроле на лицу места, као и да ће се у наредном периоду радити на томе да се уместо три понуде за предмет инвестиције доставља једна. Такође, истакла је да су услови за све земље кориснице ИПАРД програма исти, те да не постоје изузеци.

Г. Жарко Кобиларов, Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус“, истакао је да су чланови њиховог Удружења пре свега корисници Мере 1 и донекле Мере 3. У наставку је исказао своје незадовољство поводом неприсуствовања представника ИПАРД Управљачког тела на семинару који је одржан на Тари, где је планирано да се изнесу бројни предлози и сугестије. Такође, истакао је неадекватност динамике објављивања јавних позива, уз констатацију да је последњи јавни позив за механизацију објављен 2021. године, а за набавку трактора 2022. године. С обзиром на велико интересовање корисника за Први јавни позив у оквиру ИПАРД III програма, истакао је важност квалитета самог правилника како се потенцијални корисници не би демотивисали.

Гђа Јасмина Миљковић, надовезујући се на претходно излагање напоменула је да је Правилник за Мери 1 ИПАРД III програма значајно унапређен у односу на ИПАРД II програм. Такође, навела је да се у претходном периоду са задовољством одазивала на позиве да присуствује различитим догађајима, али да је у овом конкретном случају други представник МПШВ био делегиран. Када је реч о плану позива, с обзиром на то да Финансијски споразум није потписан, идеја је била да се започне са комплекснијим

инвестицијама, док ће у наредом периоду бити раписани позиви који се тичу набавке опреме и механизације. Што се тиче динамике објављивања јавних позива, истакла је да је планом предвиђено расписивање пет јавних позива и сматра да ће исти бити и реализован. Такође, навела је да постоји могућност увођења нових мера путем модификације ИПАРД програма.

Тачка 11 Дневног реда: Представљање резултата Пописа пољопривреде 2023

Гђа Јелена Пераћ, начелник Одељења статистике пољопривреде и шумарства, Републички завод за статистику Србије, је у свом излагању указала на важност и циљеве спроведеног Пописа пољопривреде 2023, док је **Драгана Погарчић**, руководилац Групе за статистику сточарства и рибарства, Републички завод за статистику Србије, представила резултате Пописа, који ће бити доступни у дисеминационалној бази на веб-сајту РСС сукцесивно у току 2024. године, а најкасније до краја 2025. године.

Тачка 12 Дневног реда: Дискусија

Г. Frank Bollen, руководилац јединице Г.4 – Суседство, проширење и претприступна помоћ, Европска комисија, захвалио се на презентацији резултата Пописа пољопривреде 2023 за које сматра да су значајни, при чему исти указују на сличну ситуацију као и у другим земљама чланицама ЕУ и истакао важност Пописа који је спроведен са становишта придруживања ЕУ.

Гђа Јасмина Миљковић се надовезала на претходно излагање истакавши да су резултати претходног Пописа и Анкете који су спроведени коришћени за припрему ИПАРД III Програма, као и да ће исти и у наредном периоду такође бити од значаја.

Тачка 13 Дневног реда: Остала питања

Г. Frank Bollen, руководилац јединице Г.4 – Суседство, проширење и претприступна помоћ, Европска комисија, надовезао се на сва претходна излагања и истакао да велико интересовање исказано у оквиру Првог јавног позива пружа наду у погледу имплементације ИПАРД III Програма. Такође, истакао је да су у самом почетку припремљени планови који се тичу расподеле буџета, те да би било преурањено нарушити успостављени баланс између мера, јер су свакако средства предвиђена за различите типове инвестиција. Поред тога, истакао је да је улога чланова ИПАРД III ОП да учествују у унапређењу Програма и да је свакако у наредном периоду могуће спровести модификације Програма. Када је реч о подршци великим у односу на мале пољопривреднике, нагласио је да је само таргетирање корисника у великој мери национална одлука уз напомену да ИПАРД програм није намењен великим пољопривредним произвођачима. Још једном се осврнуо на имплементацију ИПАРД II Програма и изразио наду да ће до краја 2024. године бити повучено око 100 мил. EUR доприноса ЕУ, али уједно и жаљење што овај износ није већи, као и што ће средства након 2024. године морати да буду исплаћена из буџета РС. Истакао је да је од изузетне важности применити научене лекције из претходног периода, као и организовати заједничке састанке који могу бити од велике важности за постизање бољих резултата. На крају излагања изразио је жаљење што је г. *Laszlo Arendas* био спречен да присуствује седници и у његово име се захвалио свима на сарадњи у претходном периоду.

Тачка 14 Дневног реда: Предлог дневног реда и датум наредне седнице

Гђа Јасмина Миљковић је предложила да се наредна седница ИПАРД III ОП одржи крајем новембра 2024. године.

Гђа Слађана Грујић, *Стална конференција градова и општина*, је иницирала да се наредна седница ИПАРД III ОП одржи у организацији Сталне конференције градова и општина. Такође, искористила је прилику да нагласи важност акредитације Мере 6 и додала да су јединице локалне самоуправе заинтересоване за спровођење исте, као и да из године у годину ЈЛС улажу у пројектно-техничку документацију у области путева, водовода, канализације и сл. Такође, навела је да постоје изазови који се тичу капацитета, питања предфинансирања инвестиција и др. На крају је предложила одржавање обука у циљу сагледавања примера добре праксе са аспекта спровођења Мере 6.

Тачка 15 Дневног реда: Затварање Треће седнице ИПАРД III ОП

Трећа седница ИПАРД III ОП закључена је обраћањем **гђе Јасмине Миљковић**. Захвалила се присутнима на учешћу и њиховом доприносу. Такође, захвалила се Привредној комори Србије на гостопримству и подршци у организацији седнице.

III Резиме

Закључак	ИПАРД III Одбор за праћење	Активности које следе
Усвајање Предлога дневног реда Треће седнице ИПАРД III ОП	Предлог дневног реда Треће седнице ИПАРД III ОП усвојен је једногласно	
Усвајање Предлога записника са Друге седнице ИПАРД III ОП	Предлога записника са Друге седнице ИПАРД III ОП усвојен је једногласно	
Именовање чланова/заменика чланова ИПАРД III ОП	Информација	
Спровођење ИПАРД III програма	Информација	Усвајање правилника; Расписивање јавних позива.
Дискусија о резултатима спровођења ИПАРД II програма	Размена информација и препоруке за превазилажење изазова и ограничавајућих фактора у обради захтева, критеријума за бодовање и рангирање и др.	

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ

др Александар Мартиновић
Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

Секретаријат ИПАРД III ОП

Припремила:

И. Словић

Ивана Словић, саветник, Група за праћење, вредновање и извештавање о ИПАРД програму

Контролисала:

Т. Маринковић

Тијана Маринковић Денда, руководилац Групе

Одобрала:

Ј. Миљковић

Јасмина Миљковић, шеф ИПАРД Управљачког тела, начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом